

el basc guip. *poliña* «bonita» que anotava com a familiar Nav. Tomás a Guipúscoa (*Homen. MzPi.* 1925, III, 649), i l'adverbi basc-fr. *pōliki* o *poliki* «lindament, poc a poc» < *polit-ki* (Mitxelena, *FoHiVca.*, 345).

Amb aquest es compara estretament el ross. i cerdà *a polit*. A Cerdanya un intel·ligent habitant d'Odelló em precisava: *a polit* «sí, vol dir 'a poc a poc', però encara més és 'a poc a poc i amb compte'» (1959). Es comprèn que és la 2.ª acc. la que devia ser primària, si bé aviat va passar, tant o més, a significar l'entremaliat. Saisset, però, li dóna ben bé el valor etimològic en la seva poesia: «El postillon sembla un iretge, / un Llucifer pagat per nos fer coll-trencar: / tothom l'escomet, tothom crida: / —Pillard! Nos vòs ajar la vida! / Atenció! *apoliti!* Ai!, uii! 'Nem a taular!', *Perpiny.*, 91.; o el millor poeta d'aquella terra: «Bosc de muntanya, no diré, / tot davallant, com rodolava! / Per detenir mon pas lleuger, / de cada branc jo m'ajudava. / Mira que el bosc parla a *pulit*, / i és el secret del meu delit!», JSebPons (*Canta-Perdiu*, p. 128, que ell mateix tradueix «doucement»). Val a dir que sovint no és més que 'lentament, a poc a poc' (Porté, 1959).

Fins a la Garrotxa arriba, reduplicat, i més aviat amb el valor etimològic: «Deixàrem la riera, emprenent costa amunt cap al Cellar, caminant bosc a través, enginjolant-nos *polit a polit* entre alzines centenàries i moixals impenetrables», MrnVayreda (*Puny.*, t. XXIV, 373 (2287)).

DERIV.: *Polidesa* [Belv.]. *Polidoi*. *Polidor* 'que po-leix (eina)' (Busa-N.); f. «hermosura, bellesa» men. (Ferrer Ginart, *Rond. Men.*, 22). *Polidura*. *Poliment* [Lab. 1840]; *polimentar*. *Politzar* 'polir l'esclòp'.

Polir té el sentit de 'furtar, robar' en l'argot català i en el francès, d'on es derivà el fr. *polisson*, nom, antigament [1616], d'una mena de 'lladregot, noieta lladre', d'on el fr. mod. *polisson* 'nen entremaliat', 'persona impertinent', 'el qui s'esmuny en un lloc sense autorització' > *polissó*, avui especialment mallorquí 'entremaliat, nen dolent', *-ona* 'nena dolenta': «és una *polissóna*», o bé una *polisárdə*, Andratx (1964); eiv. «*pulissó*: pícaro», PzCabrer; la introducció especial en el català de les Illes pot comprendre's per la freqüència de *polissons* que s'embarcaven en petits vaixells, d'ama-gat, des de Marsella, i compareixien a Sóller, Andratx, Palma o Eivissa com a immigrants clandestins. *Polissonada* 'geni entremaliat': «Alerta a la volta de la costa, que la mula no hi veu. —Millor que Vossa Mercè! Molta *polissonada*, té ella!», Ll. Vilallonga (*Bearn* XVIII, 128).

D'això es degué extreure un *pòlissa* («*flica*; *gazapo*; *perillán*; *tuno*; *versutus homo*»), Belv.; eiv. *pòlissa* «pícaro, granuja», PzCabrer. *Polisson* i cast. *polisón* [1787] 'peça que abombava les natges, sota les faldilles', duplicats del mateix mot, en el sentit de 'vestidura immodesta, entremaliada'. *Polissoneria*. *Polissonerjar*.

Despolir. *Apolir*; *apolinyar*. *Repolir*; *repoliment*. *Expolicció*. *Empolistrar-se* 'empolainar-se, abillar-se', es-

pecialment ribagorçà: «Fan Missa per la tarde --- als homes mos va milló --- aunque a vusotras no tos cho-que guaire ixo de no podé-tos *impolistrà* pronto pel maitino», Full parroquial d'Açanuí, 15-vi-1958; *empolistrir*?

Interpolat pres del ll. *interpolare* 'canviar, alterar' (mot afí a *polire*, tots dos pertanyents al vocabulari de bataners i assaonadors): [«miscere», Belv.; id. i terme de filòlegs, Lab. 1840]; però el mot es mostra popularitzat a Mall. o P. Val.: «a les altres estacions fins a Salces sentim les dues llengües *entrepollades*», AMAlcover (BDLC VII, 68). Un *entrepolat* es diu en el P. Val. un enclau d'un terme municipal dintre d'un altre: «l'*Entrepolat*» és un tros de terme del municipi de València que es fica entre la Falguia i la Sénia, a Alcàntera de Xúquer; a Llocnou hi ha uns *entrepollats* que els diuen «Pont de Manga» i «Casa Requen»; «L'Olivar de Barceló és un *entrepollat* que el Genovés té a Bixquert dins el terme de Xàtiva»; «El Fondo Pistola és un *entrepollat* de Xàtiva entre Bellús i l'Olleria». A Barxeta deien un *entrebollat*: «El Pinar dels Frares és el *entrebollat* que té Xàtiva cap a Rafelguaraf» (1962). Cf. TRIPULAR. *Interpolació*; *interpolable*; *interpolador*; *interpolatiu*.

Polisacàrid, V. *sucre* *Poliscopi*, V. *telescopi* *Polisèpal*, V. *pètal* (PAELLA) *Polisillab*, *polisillàbic*, V. *sillaba* *Polisindeton*, V. *sindesmo-* *Polisintètic*, *polisintetisme*, V. *tesi* *Polispast*, V. *espasme* *Polisperm*, *polispermia*, *polispermic*, V. *esperma*

PÒLISSA, pres de l'it. *pòlizza* id., i aquest, del baix llatí *apodixa* id., el qual es prengué del gr. ἀποδείξις 'demostració, prova' (derivat de ἀποδείκνυμι 'jo mostro', 'demostró'). □ 1.ª doc.: 1458.

En una disposició que forma part de les addicions tardanes a les lleis del *Consolat de Mar* (ed. de Moliné B., p. 219; Capmany, *Mem. Hist. Bna.* II, 451, el data de 1458): «totes les seguretats se hajan a fer ab cartes públiques preses per notaris públics de Barchinona, e no ab *pòlices* o alberans o altres scriptures privades»; «los traginers --- no portaven la *pòlissa* de franquesa per lo vi que portaven ---» 1583, *Ardits* v, 367; el DAG. el cita també d'una crida feta a Terrassa el 1586 contra la Pesta, car de fet una de les destinacions d'aqueixos docs. era exhibir alguna garantia de la manca de contaminació: «--- celebrar lo die de aÿr la *Te Deum Laudamus* general, ya ab solemne professó --- y ordenat que sien despatxades *pòlisses* o certificadòries de sanitat», doc. ross. de 1592, i V.-ne encara un altre de 1602 d'allà mateix (RLR LV, 90; LXII, 284).

Sembla clar que un doc. llegit per Aguiló, en un ms. de l'arxiu de Palma, ens aporta una dada antiquíssima del mot, en un doc. de princ. S. XIV, però despatxat a Sicília: «dites mercaderies convendràn metre per letres patens, o *apoliza*, a mercaders»: només és que la sintaxi ens suggereix que la *a-* no és preposició (com entengué Montoliu en posar-ho s. v. *pòliza* en la seva ed. del DAG.) sinó part integrant del mot, prolongació